

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Szkody powodowane przez bobry w Nadleśnictwie Borki

Malinówka, 20 października 2011r.

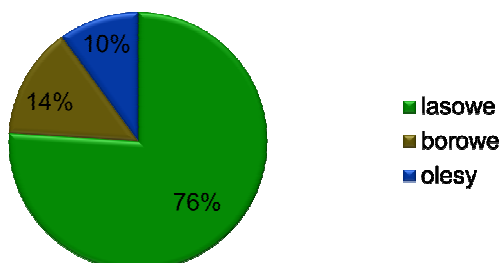
www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

- Nadleśnictwo Borki położone jest w II Krainie Przyrodniczo-Leśnej Mazursko-Podlaskiej, Dzielnicy 1 Pojezierza Mazurskiego.
- Powierzchnia zarządzana przez Nadleśnictwo wynosi 25 907,03 ha, w tym powierzchnia leśna 22 747,61ha.
- Administracyjnie Nadleśnictwo położone jest w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego na terenie dziewięciu gmin w pięciu powiatach (giżycki, węgorzewski, kętrzyński, gołdapski, olecki).
- W skład Nadleśnictwa wchodzi 3 obręby leśne: Borki, Przerwanki, Węgorzewo.

Dominujące typy siedliskowe na terenie Nadleśnictwa Borki

Urozmaicona rzeźba terenu z bardzo dużą ilością zbiorników i cieków wodnych stanowią tereny o niezwyklej atrakcyjności dla bobrów.

Historia bobra na terenie północno-wschodniej Polski

- 1949 roku pierwsze próby reintrodukcji bobrów zainicjowane przez prof. Czaję i Dehnela.
- 23 stycznia 1974 roku rozpoczęcie „Programu aktywnej ochrony bobra europejskiego w Polsce” przez prof. Wirgiliusza Żurowskiego ze stacji badawczej PAN w Popielnie.
Cel: aktywna ochrona zwierząt i środowiska w którym żyją bobry, odłowy i przesiedlenia.
- Aktywne uczestnictwo w programie myśliwych zrzeszonych w PZŁ, szczególnie suwalskiego Łowczego Okręgowego Pana Janusza Goździewskiego, który od wielu lat zajmuje się problematyką ochrony bobra.

Prawo i problemy

- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. jako podstawa prawna i źródło problemów.
- Czasochłonny system związany z wydawaniem decyzji w sytuacjach wymagających szybkiego działania.
- Nadmierna komplikacja wydawanych decyzji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa publicznego.
- Niespójność przepisów przyczyną osłabiania autorytetu ustawodawcy.

- Przepisy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną kolidują z Ustawą o lasach.
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991r. z późniejszymi zmianami mówi, że gospodarkę leśną prowadzi się według następujących zasad:
 - 1) Powszechnej ochrony lasów
 - 2) Trwałości utrzymania lasów
 - 3) Ciągłości i zrównoważonego wykorzystywania wszystkich funkcji lasów
 - 4) Powiększania zasobów leśnych
- Sposób ochrony bobra nie jest spójny z wytycznymi Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Od roku 2007 Nadleśnictwo Borki prowadzi systematycznie ewidencje gruntów zasiedlonych przez bobry będących w zarządzie Nadleśnictwa.

Powierzchnie zajęta przez bobry w roku 2007 wynosiła 1925,79 ha, obecnie jest to 1907,54 hektarów.

Rok 2007

Lp	Leśnictwo	Powierzchnia	Leśna	Nieleśna	Bagna
1	Krukianki	65,25	50,08	15,17	13,32
2	Kuty	78,58	42,85	35,73	35,73
3	Diabla Góra	0,83	0,83	0	0
4	Lipowa Góra	5,5	5,5	0	0
5	Zawady	16,97	9,91	7,06	5,33
6	Knieja Łuczańska	12,4	11,9	0,5	0
7	Samianka	5,5	1,7	3,8	0
8	Lipowo	10,76	9,48	1,28	1,28
9	Orłowo	19,94	3,2	16,74	16,74
10	Zielonki	20,34	6,93	13,41	0
11	Pozezdrze	150,29	123,93	26,36	19,3
12	Ogonki	135,97	112,63	23,34	21,98
13	Kalskie Nowiny	166,21	102,06	64,15	60
14	Duży Kamień	178,3	148,15	30,15	21,97
15	Mokre	65,93	49,76	16,17	13,33
16	Klimki	147,99	124,81	23,18	20,31
17	Rydzówka	234,68	106,17	128,51	127,51
18	Wilkus	27,1	26,16	0,94	0,94
19	Olszewo	130,69	94,44	36,25	35,8
20	Oświn	452,56	50,34	402,22	390,32
	Razem	1925,79	1080,83	844,96	783,86

Rok 2011

Lp	Adres leśny	Powierzchnia	Leśna	Nieleśna	Bagna	Zagrożone zasoby m3	Utracony przyrost m3/rok cała pow.
1	Krukianki	100,96	46,77	18,79	15,69	8715	191,1
2	Kuty	85,37	40,64	35,8	35,8	6990	85,6
3	Diabla Góra	3,88	3,06	0	0	590	11,2
4	Lipowa Góra	20,1	6,82	1,56	1,56	737	45,2
5	Zawady	115,08	16,12	5,66	0,9	2350	109
6	Knieja Łuczańska	53,29	23,26	0,5	0	3194	82,9
7	Sarnianka	19,29	5,13	3,8	0	1136	44,2
8	Lipowo	48,75	22,78	1,28	1,28	3786	76,3
9	Orłowo	58,09	14,97	20,7	6,01	3554	73,6
10	Zielonki	42,53	12,76	20,62	0	1226	27,2
11	Pozezdrze	232,11	96,75	31,07	20,11	12247	296,2
12	Ogonki	151,12	105,87	23,22	21,86	18442	362,6
13	Kalskie Nowiny	257,75	104,77	67,99	56,65	22223	488,7
14	Duży Kamień	273,6	128,69	30,33	21,2	24324	601,9
15	Mokre	101	50,93	16,17	14,83	13758	249,7
16	Klimki	241,98	84,68	22,16	20,29	16238	402,2
17	Rydzówka	331,34	81,93	128,75	127,75	14686	477,3
18	Wilkus	119,25	14,54	0,94	0,94	4473	111,4
19	Olszewo	284,48	94,39	36,72	36,42	19635	411,5
20	Ośwín	577,37	44,72	441,9	433	16729	270,7
	Razem	3117,34	999,58	907,96	814,29	195033	4418,5

Problemy związane z bytowaniem bobrów

- Szkodliwa działalność bobrów:
 - 1) trwale zalewanie gruntów leśnych i rolnych
 - 2) okresowe podtapianie i wahania poziomu wód gruntowych
 - 3) kopanie nor i kanałów na gruntach rolnych
 - 4) niszczenie lasów i zadrzewień w miejscach intensywnego żerowania
 - 5) niszczenie dróg, grobli, wałów przeciwpowodziowych, nasypów kolejowych drążąc w nich nory
 - 6) zalewanie odcinków dróg

Leśnictwo Duży Kamień, oddz. 290 g, łąka

Leśnictwo Zawady, oddz. 20 c, rębnia złożona-żerowisko

Leśnictwo Kalskie Nowiny, oddz. 105 c, świerczyna bagienna

Leśnictwo Kalskie Nowiny, oddz. 97 j, grunt leśny bez drzew.

W 2000 roku był to drzewostan o składzie 6Św 4Brz, zasobność 223m³/ha.
Na całej powierzchni było 3620m³. Przewidywany przyrost 5,5m³/ha.

Leśnictwo Rydzówka, oddz. 402 p, wahania poziomu wód

Leśnictwo Duży Kamień, oddz. 290 i, przyrost roczny 5,9 m³ ?

- W chwili obecnej na terenie ostoi bobrów znajduje się **195 033 m³** drewna, roczny przyrost tych drzewostanów (wg. PUL na lata 2010-2019) powinien wynieść **4418,5 m³**.
- Na podstawie wyliczonej ceny średniej drewna z dnia 30.09.2011 wynoszącej 185,47 zł/m³ można wyliczyć, że roczne koszty związane z ochroną bobrów wynoszą **4 436 769,75 zł**. Jest to wielkość uchwycona na dzień 30.09.2011r. i zmienia się w czasie.
- Powyższe koszty nie uwzględniają podatku leśnego i rolnego, ani wartości prac zapewniających utrzymanie bezpieczeństwa publicznego wykonanych w celu likwidacji szkód wyrządzonych przez bobry.

Podsumowanie

- Szkody związane z obecnością bobrów wynikają z przyjętych zasad ochrony tego gatunku i w długim okresie czasu mogą prowadzić do negatywnego odbioru tego gatunku w środowiskach wiejskich
- Zagrożają trwałości utrzymania lasów, a powierzchnia leśna utrzymywana jest „papierowo” w ewidencji, podczas gdy na gruncie coraz częściej są to pozbawione drzewek nieużytki.

- System prawny też przewiduje czasochłonne procedury naprawy szkód bobrowych zagrażających bezpieczeństwu publicznemu. Podczas gdy fizycznie usuwanie tych szkód trwa krótko. Niespójność przepisów, przy społecznej presji na rzecz skutecznego działania, powoduje osłabianie autorytetu prawa. Warto więc dostosować prawo do tego by skuteczne i szybkie działanie było z nim zgodne.

- Ważne jest również zorganizowanie systemu określania liczebności i ich zmian w czasie dla gatunków chronionych, w tym bobra. Pozwoli to podejmować decyzje związane z potrzebami chronionych gatunków i ograniczać ich negatywny wpływ na inne elementy środowiska, a w uzasadnionych przypadkach także na gospodarkę człowieka.

Dziękuję za uwagę

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Mgr inż. Jan Izbicki